

Listopadový glosář Tomáše Běhounka: leckoho zabolí kuří oko

Author: Tomáš Běhounek | Published: 15.12.2010

Především „nám“ poslanci sáhli na stavební spoření. Státu chybí peníze, a tak bere, kde může. A stavební spoření bylo z tohoto úhlu pohledu ohroženým druhem již delší dobu. Státní podpora už za letošní rok se tak bude zdaňovat 50 %, v dalších letech navíc státní příspěvek klesne z 15 % na 10 % ročního vkladu, nejvýše však dosáhne částky 2000 Kč ročně, a zároveň dojde ke zdanění výnosů ze spoření. Proti těmto záměrům současný model stavebního spoření obhajoval, kdo mohl. Také se hned objevila studie, podle které snížení státní podpory bude mít vliv na růst nezaměstnanosti. To je argument, který na politika může působit mocně. Jako právník jej neumím rozstřílet, nicméně vím, že jak podpora v nezaměstnanosti, tak podpora stavebního spoření je placená ze státního rozpočtu, což jsou naše peníze.

Stavební spoření není stavební

Je zvláštní, co se ze stavebního spoření za ta léta vyvinulo. Nikdo na něj už nenahlíží jako na podporu bydlení, ale jako na čistě investiční nástroj. Když se mi před rokem narodila dcera, jako odpovědný rodič jsem jí chtěl hned začít spořit. Oslovil jsem tedy svou banku a ptal se, jak to nejlépe udělat. Říkal jsem si tehdy, že banky jistě spořivým rodičům nabízejí balíčky typu „Dítě“, „Harvard“, „Plzeň“ či „Až vašim zruší důchod“, které budou úročeny zajímavou sazbou a budou předpokládat pravidelné vklady. Omyl. Ani investice do fondů či nákupu zlata nebyla tou radou, kterou jsem od svého osobního bankéře dostal. „Nejlepší máte stavební spoření!“, řekl mi. Chvíli jsem téhle myšlenky vnitřně vzdoroval, neboť vím, že dcera jistě nebude chtít ani za pět, ani za deset let něco stavět. Pak jsem ale pochopil tragédii našeho systému: produkty, které očekáváme od soukromých bank, jsou nahrazovány státními příspěvky. A tak jsem dceři stavební spoření založil. Smutné na tom všem je, že stát na jedné straně vybere peníze, které přerozdělí způsobem těžko pochopitelným, ty přerozdělené si zase částečně vezme zpátky, aby je znovu přerozdělil jinak. Tak se to neustále drolí, až není co vybrat, ani co přerozdělit - a nikdo z toho nakonec nemá nic.

Škoda, že se nepodařilo stavební spoření nasměrovat k tomu účelu, který mu snad byl prapůvodně určen a který přinejmenším vyplývá z jeho názvu. Určitě by to pomohlo stavebnictví, které na tom v současnosti není nijak skvěle.

Liberalismus nebo ekologie?

Česká republika se v posledních letech stala zajímavou destinací pro investice do solárních elektráren. Každý ví, že to není díky velkému počtu dnů slunečního svitu v české kotlině, ale spíše kvůli vyšší garantované výkupní ceně. Třeba naši vinaři jsou na tom hůř - ti se musí skutečně spoléhat jen na slunce, žádnou garantovanou výkupní cenu hroznu nemají. Jejich smůla.

Někdo se možná zisky ze solárních elektráren příliš chlubil a tak jako naschvál - opět s všelijakým odůvodněním - prošla poslaneckou sněmovnou nová daň. Stát zvolil přímou cestu: zdaní dosud nedaněné příjmy ze solárních zařízení, a to sazbou 26 %. Zastánci tohoto kroku mluví o hrozbě zdražení elektrické energie a potřebou naplnit státní kasu, odpůrci zase vyhrožují arbitrážemi. Pro český stát to určitě není jednoduché rozhodování. V souladu s předpisy EU byl u nás přijat plán, který stanovuje cílový podíl energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie pro rok 2020. A ten je 13,5%! Přitom v roce 2005 činil jen 6,1 %, loni 6,81%. Takže nic moc. A léta běží...

Stát se bez podpory obnovitelných zdrojů neobejde, jestliže chce zmíněný závazek splnit. Musí ale pro takovou podporu stanovit transparentní pravidla, která budou mít určitou trvalost. Mezi taková pravidla určitě nepatří náhlé zdanění. Někteří tvrdí, že si do budoucna budeme muset zvolit mezi ekologií a liberální ekonomikou. Snad se podaří najít rozumnou střední cestu. Stále ale trochu víc držím palce těm vinařům.

Deregulace má různé výklady

Další událostí, která v listopadu „proběhla“ všemi médii, je tzv. konec deregulace nájemného. Ten se bude týkat asi 450 tisíc bytů. Je úsměvné, jak si ten „konec“ každý vyložil po svém. Vlastníci domů a bytů tím rozumí situaci, že nájemné bude takové, jaké si řeknou. Nájemníci a jejich sdružení zase tak, že skončilo období zvyšování nájemného a nic horšího už je potkat nemůže.

K deregulaci máme zákon, který dostal hezký název „o jednostranném zvyšování nájemného...“ a který předpokládá konec všech jednostranných akcí na konci tohoto roku, respektive v roce 2012. A jaká je aktuální situace? Nemáme ani maximální nájemné, ani další deregulaci, vláda přichází se změnou nové úpravy nájmu bytu, největší vlastníci bytů už začali vyhrožovat soudními spory a ministerstvo pro místní rozvoj spustilo pro nájemníky linku bezpečí s názvem „Bojíte se zvýšení nájmu od ledna 2011?“. Všichni se bojí, jak to dopadne. Já se bojím, že to skončí mezinárodní ostudou.

Nikdy jsem neplatil regulované nájemné a dnes mi to přijde trochu líto. Na druhou stranu se těším, až se konečně dozvím, co je místně obvyklé nájemné, jestli to regulované má ještě stoupnout nebo naopak to neregulované klesnout. Asi na to zase budou různé názory...

Na závěr si neodpustím drobné povzdychnutí. Žijeme v rychlé době plné změn a trvalé hodnoty aby člověk pohledal. Tato tendence zcela pohltila i naše legislativce a trvá to už více než dvacet let. Výše zmíněné změny jsou toho dobrým příkladem. Málokdo si u nás bohužel uvědomuje, že zákony nejsou ani pro politiky, ani pro právníky, ale pro všechny. A v Česku stejně jako jinde žijí lidé, kteří se musí zákony řídit - předtím se ale s nimi musí seznámit! I kdyby ovšem chtěli, do dalších změn to nestihnou. Snad nám alespoň ty nadcházející svátky přinesou trochu legislativního klidu. Hezké Vánoce!

Autor je partnerem advokátní kanceláře bnt - pravda & partner

---

15.12.2010 09:05, Tomáš Běhounek